

ภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด

ภาวะตัวเหลือง ไม่ใช่โรค แต่เป็นอาการที่เกิดจากการมีสารสีเหลือง เรียกว่า บิลิรูบิน สารสีเหลืองนี้จะไปเกาะตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทำให้สีผิวหรือตาขาวของทารกมีสีเหลือง

...สาเหตุที่ทำให้เด็กตัวเหลือง

1. ทารกตัวเหลืองตามปกติ

☺ เม็ดเลือดแดงของลูกมีการทำลายและสร้างใหม่ตามธรรมชาติได้รวดเร็วกว่าเม็ดเลือดแดงในผู้ใหญ่

☺ ตับของทารกทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์ จึงขับสารสีเหลืองออกจากร่างกายได้ไม่ดี

☺ ทารกได้รับนมแม่ในช่วงแรกคลอดค่อนข้างน้อย

2. ทารกตัวเหลืองมากผิดปกติ

☺ กลุ่มเลือดของมารดาและทารกไม่เข้ากัน ทำให้มีสารสีเหลืองเพิ่มมากขึ้นผิดปกติ

☺ มีเอ็นไซม์บางชนิดในเม็ดเลือดแดง ต่ำกว่าปกติ

☺ ภาวะความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงมากผิดปกติ

☺ ทารกคลอดก่อนกำหนดจะมีเอ็นไซม์ในเลือดบางอย่างต่ำกว่าทารกคลอดครบกำหนด

☺ ประวัติลูกคนก่อนมีภาวะตัวเหลืองมาก และอายุเริ่มต้นมีภาวะตัวเหลืองเกิดเร็วภายใน 24 ชม. หลังคลอดโอกาสคนต่อไปจะมีภาวะตัวเหลืองสูงก็จะเพิ่มมากขึ้น

...การวินิจฉัยภาวะตัวเหลือง

☺ สังเกตสีผิว จะเริ่มเหลืองที่ใบหน้าก่อน แล้วค่อยไล่ลงมาที่ลำตัวไปขา และเท้า ถ้าเหลืองมาถึงขาและปลายเท้า ถือว่าเหลืองมากเวลาดูตัวเหลืองในทารกต้องกอดผิวหนัง ดูส่วนที่กดจะเห็นเป็นสีเหลือง

☺ การเจาะเลือดตรวจระดับตัวเหลือง หรือตรวจระดับบิลิรูบินในเลือด

...การรักษาภาวะตัวเหลือง

1. กรณีสารสีเหลืองไม่สูงมาก ทารกสามารถขับสารสีเหลืองออกมาได้เอง ไม่ต้องรักษา

2. การส่องไฟโดยใช้แสงจากหลอด ฟลูออเรสเซนต์ (แสงนีออน) ที่มีความเข้มข้นสูง (ไม่ใช่แสงแดดส่อง) แสงไฟจะช่วยเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโมเลกุลบิลิรูบินที่ปกติละลายน้ำไม่ได้ให้กลับกลายมาเป็นสารที่ละลายน้ำได้ สามารถขับถ่ายสารนี้ได้ทางอุจจาระและปัสสาวะ หลังจากส่องไฟจะตรวจระดับสารสีเหลืองวันละ 1-2 ครั้ง ถ้าระดับบิลิรูบินลงมาอยู่ในเกณฑ์ปกติสามารถหยุดส่องไฟได้

3. ถ้าส่องไฟแล้วสารสีเหลืองยังไม่ลด กุมารแพทย์จะเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรจะใช้วิธีต่อไปคือการถ่ายเปลี่ยนเลือดเป็นการนำเอาเลือดที่มีสารสีเหลืองออกจากตัวทารก แล้วให้เลือดใหม่แทนวิธีนี้ใช้เมื่อมีสารสีเหลืองสูงถึงขั้นอาจเกิดอันตรายต่อทารก ซึ่งสามารถเข้าไปที่สมองของลูกได้ทำให้เด็กมีอาการทางสมอง (มีภาวะชัก)

...การส่องไฟทำให้เกิดภาวะเหล่านี้

1. ทารกอาจมีสีผิวคล้ำขึ้นจากการที่ต้องถูกแสงอัลตราไวโอเล็ตเป็นเวลานาน
2. ทารกอาจถ่ายเหลวจากแสงที่ใช้ในการรักษา
3. ทารกมีภาวะเสียน้ำมากจากการระเหยของน้ำ
4. ทารกอาจมีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่าปกติหรือเป็นไข้
5. ทารกอาจมีผื่นแดงขึ้นตามตัวเป็นการชั่วคราว
6. ถ้าไม่ได้ปิดตาให้มิดชิด อาจมีการบาดเจ็บเนื่องจากถูกแสงส่องนาน

ข้อแนะนำ

☺ ทารกส่องไฟ ควรให้ทารกดูคนมามาก ๆ และบ่อย ๆ เพื่อลดการเสียน้ำและเพิ่มการถ่ายอุจจาระ ทำให้สารสีเหลืองลดลงเร็ว

☺ ไม่จำเป็นต้องให้ทารกที่มีภาวะตัวเหลือง ดื่มน้ำมาก ๆ เพราะน้ำไม่ช่วยกำจัดสารสีเหลืองในทารก และไม่ทำให้สารสีเหลืองลดลง กลับมีผลเสีย คือ ทารกดื่มนมได้น้อยลง

☺ ไม่จำเป็นต้องพาทารกไปปรับแสงแดด โดยถอดเสื้อผ้าออกหมด เพราะไม่สามารถกำจัดภาวะตัวเหลืองที่ผิดปกติได้จำเป็นต้องรักษาในโรงพยาบาลเท่านั้น

... การดูแลทารกขณะส่องไฟ

1. ล้างมือก่อนจับตัวลูก
2. ไม่ต้องทาแป้งให้ลูก
3. ปิดตาให้สนิทขณะส่องไฟ
4. พลิกตะแคงตัวทุก 2 ชั่วโมง
5. แม่อุ้มลูกออกมาให้กินนมได้ครั้งละไม่เกิน 1/2 ชั่วโมง ให้กินได้ทุก 3 ชั่วโมง ถ้าไม่อึมาให้แม่บีบนมใส่แก้วและป้อนแทน (3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24)
6. เจาะเลือดลูกวันละ 1 ครั้ง ตอนเช้า ประมาณ 05.00 – 6.00 น.

“เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
หากท่านไม่ใช้ประโยชน์จากเอกสารนี้แล้ว
กรุณาส่งต่อผู้อื่น เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ต่อไป ”

ภาวะตัวเหลือง ในการรกแรกเกิด

SCAN ME

ด้วยความปรารถนาดี...

ตึกหลังคลอด รพ.มหาราชนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 075- 340250

โทรสาร 075 – 343066